

Дмитро ГІМЛА
студент Західноукраїнського
національного університету

Наталія СТАХОВА
к.е.н., доцент Західноукраїнського
національного університету

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЯК МІСЦЕ ДЕСТИНАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Вторгнення Росії в Україну спричинило найгіршу кризу біженців у Європі з часів Другої світової війни. За оцінками ООН, станом на кінець червня для тимчасового захисту в Європі зареєстровано 3,5 мільйона біженців з України [1]. Оскільки український уряд наразі не дозволяє виїжджати з країни чоловікам віком 18-60 років, більшість із цих біженців – жінки та діти.

Велика Британія є одним з найбільш бажаних місць дестинації українських біженців, проте не всі охочі сюди можуть потрапити. На відміну від решти країн Європейського Союзу щоб потрапити у Велику Британію, потрібно отримати візу. Саме через це така не велика кількість українських мігрантів, а саме 160 000 зареєстровано на території цієї держави [2]. Велика Британія оголосила про два нових шляхи, якими українські біженці можуть отримати візу для прибуття до Великої Британії.

Сімейна схема в Україні стартувала 1 березня 2022 року. Це відкрите для громадян України, члени сім'ї яких є громадянами Великобританії або проживають у Великобританії. Сюди входять найближчі родичі (партнери, батьки та діти) і дальні родичі (дідуся, бабусі, брати і сестри, дядьки, тітки, двоюрідні брати, племінники та племінниці). Програма «Homes for Ukraine», запущена 14 березня 2022 року та відкрита для прийому заявок з 18 березня 2022 року. Ця схема відкрита для всіх громадян України, які наразі перебувають за межами Великої Британії та проживали в Україні до 1 січня 2022 року (та їхніх найближчих родичів, які можуть мати інші національності). Наразі за схемою Homes for Ukraine громадянам України потрібен резидент Великобританії, щоб виступати спонсором. Наразі у Великобританії не існує схеми переселення для біженців з України, які не є громадянами України. Власники будинків, які понад рік надаватимуть прихисток українським біженцям у межах програми Homes for Ukraine ("Оселі для України"), отримуватимуть 500 фунтів стерлінгів на місяць як подяку за свої зусилля. Раніше вони отримували на 150 фунтів менше.

Станом на 21 червня 2022 року Міністерство внутрішніх справ повідомило, що загалом було видано 135 900 віз – 43 200 через програму Ukraine Family і 92

700 через схему Homes for Ukraine. Зокрема 22 тисячі українців прибули до Шотландії, шість тисяч – до Уельсу, ще 700 – до Північної Ірландії [3].

Українські біженці, які прибули до Великої Британії за цими двома схемами, отримають візу, що дає їм право залишитися протягом початкового періоду в три роки. Вони матимуть право працювати, отримувати державні кошти, такі як універсальний кредит, і доступ до державних послуг, таких як школи та медичне обслуговування. Українці можуть знайти роботу. Згідно з останніми даними, Бюро національної статистики Британії, 56% дорослих українців, які прибули до Британії у червні або раніше, знайшли роботу, 66% безробітних мають намір шукати роботу в наступному місяці, а 17% уже влаштувалися в приватному секторі [4].

Українці мають також багато інших можливостей. Для прикладу, українські біженці мають право на безкоштовний проїзд в громадському транспорті. Завдяки такій можливості, вони можуть легко подорожувати країною. Також для українців діють всілякі системи знижок, починаючи від продуктів харчування та одягу, закінчуючи медикаментами, а медичні послуги для українських біженців є безкоштовними. У Великій Британії є чудові можливості для дітей, вони можуть безкоштовно навчатися в англійських школах, відвідувати курси іноземної мови й інші гуртки. Не обділені увагою й абітурієнти, вони можуть вступити в будь-який університет. Для них створена спрощена система вступу, на відміну від англійців, українським абітурієнтам потрібно скласти лише тест на рівень мови. Попри це діти можуть навчатися фактично безкоштовно. Розроблена система передбачає навчання для українських біженців за такою схемою: діти протягом визначеного терміну не сплачують кошти за навчання, а коли після університету влаштуються на роботу, то повинні будуть віддавати частину заробітної плати на погашення вартості навчання. Це чудова можливість здобути якісну освіту, стати кваліфікованим працівником, щоб в подальшому повернутися в Україну і сприяти розбудові нашої держави.

Українці, які перебувають на території Великої Британії на своєму шляху зустрічають чим раз тим більше викликів та перешкод. Нещодавно було проведено опитування, благодійною організацією для біженців The Sanctuary Foundation серед 2000 українців, показало, що 90 відсотків біженців, які прибули за урядовою схемою Homes for Ukraine, були раді прибуттю до Великобританії, а не до іншої країни, а майже 89 відсотків – головною причиною свого задоволення цією схемою назвали господарів у Великобританії. Опитування, опубліковане напередодні річниці з моменту жорстокого вторгнення росії в Україну, показує, що біженці продовжують стикатися з серйозними перешкодами на шляху до інтеграції. Так, незважаючи на те, що дослідження показало, що дві третини біженців все ще живуть у британській приймаючій

сім'ї, зростає занепокоєння щодо їхніх майбутніх перспектив у Великобританії, оскільки багато домовленостей про розміщення починають закінчуватися. На прохання пояснити свою стурбованість десятки українських біженців сказали, що їм було важко знайти приватне орендоване житло, причому деякі стверджували, що у них вимагали шість місяців оренди наперед або їм відмовляли в оренді, оскільки вони вимагали пільг. У зв'язку з цим, у Великій Британії почала рости кількість бездомних українців. Зокрема, за останній місяць число бездомних українців в Англії збільшилося на 22%.

Нині, за інформацією видання, число українських сімей, що евакуювалися до Великої Британії, з офіційною реєстрацією в якості бездомних досягло 1915. При цьому в 70% цих сімей є діти. Цей показник і на далі буде рости, якщо Британська влада не прийме запобіжних методів.

Отже, незважаючи на те, що Велика Британія надає широкий спектр можливостей українським біженцям, всеодно залишаються виклики, які наші співвітчизники повинні подолати з допомогою місцевих мешканців та британської влади.

Список використаних джерел:

1. Міграційні процеси: сутність, причини, види та показники міграції. URL: <https://buklib.net/books/27309/>
2. Ukraine emergency. URL: www.unhcr.org/uk/ukraine-emergency.html
3. Ukraine Family Scheme, Ukraine Sponsorship Scheme (Homes for Ukraine). URL: datawww.gov.uk/government/publications/ukraine-family-scheme-application-data/ukraine-family-scheme-and-ukraine-sponsorship-scheme-homes-for-ukraine-visa...
4. Британці, які понад рік надають домівку для біженців з України, отримують доплату від уряду. URL: <https://www.euointegration.com.ua/news/2022/12/14/7152504/>
5. Ukrainian Refugees Have Struggled With Work And Housing Since Arriving In the UK. URL: <https://www.politicshome.com/news/article/ukrainian-refugees-report-work-housing-hurdles-among-major-issues-since-arriving-uk>